

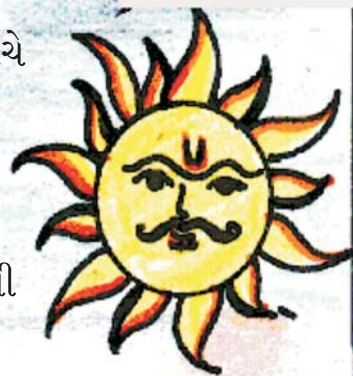

૯. હું તો પૂછું

- સુન્દરમ્

હું તો પૂછું કે મોરલાની પીંછીમાં રંગ-રંગવાળી
આ ટીલડી કોણે જડી ?
વળી પૂછું કે મીંદડીની માંજરી-શી આંખમાં
ચકચકતી કીકીઓ કોણે મઢી ?
હું તો પૂછું કે આંબલાની ટોચે જ્યાં હાથ ના પહોંચે
ત્યાં કૂંપળો કોણે કરી ?
વળી પૂછું કે ગાવડીના પેટે આ દૂધ કેરી ધોળી
મીઠી ધાર કોણે ભરી ?
હું તો પૂછું કે ચાંદાની થાળીમાં બકરી ને ડોસીની
ઝૂંપડી કોણે મઢી ?
વળી પૂછું કે આભની હથેળીમાં સૂરજની ભમતી
ભમરડી આ કોણે કરી ?
હું તો પૂછું કે પોપચે મઢેલી આ દશ દિશ દેખંતી
આંખ મારી કોણે કરી ?
વળી પૂછું કે નવલખ તારે મઢેલી આ
આભલાની ચૂંદડી કોણે કરી ?

શબ્દસમજૂતી

જડી (અહીં) સજ્જડ બેસાડી **મીંદડી** મીનડી, બિલાડી **માંજરી** ભૂરી કીકીવાળી **ચકચકતી** ચળકતી **કીકી** આંખમાં દેખાતો ગોળ એક નાજુક અવયવ **ફૂંપળો** નવાં તાજાં ફૂટેલાં પાન **ગાવડી** ગાય **દશ દિશ** દશ દિશા (પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ આ ચાર દિશા; ઈશાન, અગ્નિ, નૈર્ઋત્ય, વાયવ્ય આ ચાર ખૂણા અને આકાશ, પાતાળ સાથે કુલ દસ દિશા) **દેખંતી** જોતી **મઢી** (અહીં) લપેટીને કે આવરીને જડી દીધી **નવલખ** નવ લાખ કે અગણિત

સ્વાધ્યાય

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં લખો :

- (૧) મોરલાની પીંછીમાં શું જડેલું છે ?
- (૨) કવિનો હાથ કયાં પહોંચતો નથી ?
- (૩) ચાંદાની થાળીમાં કોની ઝૂંપડી મઢેલી છે ?
- (૪) કવિ આંખ વિશે શું વિચારે છે ?
- (૫) કવિ આભલાની ચૂંદડી કોને કહે છે ?

૨. ઉદાહરણ મુજબ વાક્ય બનાવો :

ઉદાહરણ : ધરતી

વાક્ય : બધાંને લીલીછમ ધરતી જોઈને આનંદ થયો.

- (૧) પેન્સિલ

વાક્ય : _____

- (૨) રબર

વાક્ય : _____

- (૩) ગાય

વાક્ય : _____

- (૪) સૂરજ

વાક્ય : _____

- (૫) ઝાડ

વાક્ય : _____

૩. નીચેની કાવ્ય-પંક્તિઓ પૂર્ણ કરીને લખો :

- (ક) હું તો પૂછું કે મોરલાની
.....
..... કીકીઓ કોણે મઢી ?
- (ખ) હું તો પૂછું કે પોપચે મઢેલી
.....
..... ચૂંદડી કોણે કરી ?

૪. નીચેના શબ્દો માટે કાવ્યમાં કયા શબ્દો વપરાયા છે તે શોધીને લખો :

મોર _____ ગાય _____ આભ _____
આંબો _____ બિલ્લી _____ ચંદ્ર _____

૫. કવિતામાંથી શોધીને ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય શબ્દો લખો :

ઉદાહરણ : માંજરી - આંખ

કીકી	_____	દિશા	_____
ધાર	_____	તારા	_____
ભમરડી	_____	ટીલડી	_____

૬. નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવો :

દૂધ, આંખ, થાળી, આભ, રંગ

(૧) _____ (૨) _____ (૩) _____ (૪) _____ (૫) _____

પ્રવૃત્તિ

- માત્ર ઈશ્વર જ સર્જન કરી શકે તેવી વસ્તુઓની યાદી મિત્રોની સાથે ચર્ચા કરીને લખો.

